

N:o 80.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 maj 1901.
 — — — — Andra Kammaren den 13 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen angående åtgärder med hänsyn
till transport af timmer sjöledes m. m.*

(Första Kammarans tillfälliga utskotts (n:o 1) utlåtande n:o 6.)
 (Andra Kammarans tillfälliga utskotts (n:o 3) utlåtande n:o 19.)

Till Konungen.

Inom Riksdagen hafva väckts särskilda motioner, afseende den ena en undersökning om hvilka åtgärder borde »vidtagas för sjöfartens betryggande från faror, orsakade genom transport af timmer i flottar eller s. k. mosor», och den andra vidtagande af »sådana åtgärder vid transport af timmer i eller i närheten af farleder, att fara för sjöfarten derigenom förekommes».

Till stöd för dessa motioner hafva motionärerna, båda eller hvar för sig, anført, bland annat, att, vid transport af timmer i flottar, dessa vanligen sammanläggas till en sådan längd, att de ej kunna af den bogserande ångaren fortskaffas och styras, hvilket ofta haft till följd, att utsatta sjömärken till fara för sjöfarten borttagits eller rubbats från sina platser; att det icke sällan händer, att timmerflottar slita sig loss från den bogserande ångaren och flyta omkring till stor fara för fartyg, helst under mörker; att, då stora timmertransporter verkställas i smala sund eller andra trånga farvatten, mötande fartyg måste, med öfverhängande fara för grundstötning

eller strandning, hålla undan för flottarne; samt att vidare den mängd kringflytande timmer, som anträffas, när flottar gjort haveri eller sprängts af vind, sjö eller grundstötning, innebär faror ej blott för ångfartygens propellrar, utan äfven för fartygsskrofvén, som vid kraftig sammanstötning med timret lätt kunna springa läck.

För utredning af hithörande frågor har Riksdagens vederbörande utskott i föreskrifven ordning inhemtat utlåtanden från lotsstyrelsen jemte lotskaptenerna i Luleå och Sundsvall äfvensom från olika håll förskaffat sig andra för ärendets belysning viktiga yttranden.

Af de upplysningar, som sålunda vunnits, synes framgå:

att i utprickade farleder, hvarest transport af timmer i flottar bedrifves, de flytande sjömärkena ej sällan borttagas och rubbas från sina ställen af bogserade timmerflottar,

att i enstaka fall grundstötning och förlust af fartyg deraf uppkommit, men deremot icke veterligen någon förlust af människolif,

att fara och olägenhet för sjötrafiken otvifvelaktigt uppstå dels genom dylika tidt och ofta inträffade rubbningar af de flytande sjömärkena, hvilka rubbningar ej alltid genast kunna blifva observerade eller rättade, och dels genom de stora timmermassor, som ofta, bogserade af allt för svag motor eller rent af i saknad deraf, belamra de trängre farlederna och derigenom stundom hindra annan sjöfart att utan risk passera.

Vid försök att afhjelpa de anmärkta olägenheterna yppa sig emellertid icke så få svårigheter.

Då trävaruindustrien är en för vårt land synnerligen viktig näring, hvaraf, såsom lotsstyrelsen framhåller, större delen af den norrländska sjöfarten i sista hand är beroende, och man därför bör vara mån om att icke utan tvingande skäl bestämmelser i nu ifrågavarande afseende meddelas, som verka hämmande eller hindrande på denna näring, torde först böra tillses, huruvida icke från statens sida åtgärder kunde vidtagas till afhjelpande af dessa faror och olägenheter.

Den största faran för sjöfarten ligger otvifvelaktigt deruti, att de utsatta sjömärkena genom bogserade timmerflottar ej sällan borttagas eller rubbas från sina platser.

I detta afseende torde må hända en förbättring i dessa öfverklagade förhållanden kunna vinnas genom ändamålsenligare konstruktion af sjelfva prickarne. Sålunda borde i de farleder, der timmerflottning bedrifves, prickarne förses med starkare försänkning och i vattenytan erhålla en form,

som icke så lätt utsatte dem för att vid kollision med timmergrimma eller flotte fastna i dessa.

Skulle det oakadt inträffa, att sjömärke vid dylik kollision rubbades från sitt läge eller lösryktes, borde det åligga befälhafvaren å den bogserande ångaren att ej blott derom ofördröjligen göra anmälan, utan ock i närmaste granskning af märket utlägga varningssignal, hvartill borde användas en särskildt och uteslutande för sådant ändamål afsedd, lätt skönjbar boj.

Vid en lagstiftning i dessa frågor torde för öfrigt det af lotskaptenen i Sundsvall afgifna förslaget vara förtjent af särskild uppmärksamhet. Detta förslag är affattadt i följande tre punkter:

1:o) I de farvatten, som äro trånga och krokiga, och der, genom att prickar af en eller annan orsak rubbas, fara för trafiken kan uppstå, bör om möjligt farleden utvisas af ensmärken.

2:o) Kunna dylika märken icke anbringas, ledes om möjligt bogsertrafiken och den öfriga trafiken fram skilda vägar.

3:o) I sjökorten utläggas de för bogsering anvisade lederna, hvilka bogserbåtar vid bogsering skola vara förpligtade att följa, om omständigheterna det medgifva.

Det är icke osannolikt, att de omförmälda farorna, så vidt de angå rubbade af utsatta sjömärken, till en del hafva sin grund i en efterlåten tillämpning af gällande lag. I hvarje fall torde icke med nödvändighet någon skärpning af nu gällande ansvarsbestämmelser erfordras, men väl en utsträckning af bötesansvaret, i den mån sådant af en mera ingående lagstiftning i dessa frågor påkallas, först och främst för underlåtenhet att vid rubbade af prick eller förlust af flotte göra anmälan derom hos vederbörande myndighet.

Vid en blifvande nödvändig utredning af förevarande för såväl trävaruindustrien som sjöfarten viktiga frågor torde man, derest nu ifrågasatta åtgärder från statens sida ej kunna anses tillfyllestgörande, böra tillse, hvilka föreskrifter må meddelas i fråga om sättet för timmertransporternas verkställande.

Beträffande först transport af timmer inom »länsor» eller »grimmor», torde böra erinras, att sådan transport, hvilken i virkesegarnes eget väl förstådda intresse i allmänhet blott förekommer å de inre vattendragen och i skärgårdarne, icke kan utan kämbart afbräck för sågverksindustrien förbjudas, och någon annan inskränkning i afseende derå torde ej böra göras, än att man bestämmer det högsta antal stockar, som får transporteras inom en och samma ringbom.

Hvad angår sättet för flottarnes hopläggande måste det anses ligga i virkesegarnes eget intresse att så säkert hopfoga såväl flottarne sins emellan som timret inom hvarje särskild flotte, att intet deraf går förloradt. Om ändock på grund af synnerligen ogynsamma väderleksförhållanden löst timmer eller hel flotte någon gång skulle förloras, bör det åligga befälhafvaren å den bogserande ångaren att, åtminstone i det senare fallet, ofördröjligen anmäla förhållandet till vederbörande lotsbefäl.

Såsom en annan allmän säkerhetsåtgärd vid timmerbogseringar bör vidare föreskrifvas, att å timmerflotte, som bogseras, skall nattetid eller i mörker å flottens aktersta del eller, då flera flottar bogseras efter hvarandra af samma motor, åtminstone å den sista föras en lanterna med viss bestämd lyskraft. Likaså synes sjöfartstrafikens ostörda gång å Trollhätte kanal, Göta elf och andra dylika lifligt trafikerade farleder kräfva föreskrift derom, att timmertransporterna å dessa farleder endast böra ske med tillhjälp af ångmotor.

Bestämmelser i fråga om timmerflottarnes storlek, antalet flottar, som få bogseras af en och samma motor, samt dess förhållande till den bogserade timmermassan m. m. torde, derest de anses nödiga, böra afpassas efter de särskilda förhållandena inom olika delar af landet, i hvilket afseende det synes böra åligga Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, hvar å sin ort, att efter vederbörandes hörande och i enlighet med vissa derom gifna allmänna föreskrifter gå i författning om utfärdande af dylika bestämmelser.

Då det synes Riksdagen obestriddigt, att det sätt, hvarpå timmertransporter i våra farleder för närvarande bedrifvas, ofta medför olägenheter och faror för sjöfarten, och Riksdagen därför anser nödigt, att för sjöfarten betryggande åtgärder vidtagas i detta afseende, något som dock förutsätter en allsidig utredning af denna fråga, får Riksdagen med anledning af förevarande motioner anhålla,

det Eders Kongl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning om hvilka åtgärder må, med hänsyn till transport af timmer sjöledes, vidtagas för sjöfartens betryggande mot de i följd af dylik transport uppkommande faror och olägenheter, och derefter för Riksdagen framlägga det förslag i ämnet, hvartill denna utredning kan föranleda.

Stockholm den 13 maj 1901.

Med undersätlig vörndnad.
